

застосовуватися аудиторськими фірмами для розробки внутрішніх стандартів. Безумовно аудиторський консалтинг значно збільшує можливості суб'єктів аудиторської діяльності і дає можливість реалізувати аудиторам свій досвід і професійні навички в своїй роботі.

Інформаційні джерела

1. Консалтинг. 2023. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Консалтинг>. (дата звернення: 5.11.2023)

2. Класифікація аудиторських і консалтингових послуг. 2023. URL: <http://ebib.pp.ua/klasifikatsiya-auditorskih-i-konsaltingovih-poslug-ekonomika-platnih-poslug.html> (дата звернення: 5.11.2023)

УДК 656.073.53

Є.М. Лебідь, канд. техн. наук, доц. (*HTU, Київ*)

Н.О. Лужанська, канд.техн. наук, доц. (*HTU, Київ*)

І.Г. Лебідь, канд. техн. наук, проф. (*HTU, Київ*)

ВПЛИВ ПІДПРИЄМСТВ, ЩО НАДАЮТЬ ПОСЛУГИ З ЛОГІСТИЧНОГО КОНСАЛТИНГУ, НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДОСТАВКИ ВАНТАЖІВ У МІЖНАРОДНОМУ СПОЛУЧЕННІ

Об'єктом дослідження є процес виконання зовнішньоторговельної операції власними силами виробничих та торговельних підприємств або з залученням підприємств, що надають послуги з логістичного консалтингу. При виконанні досліджень враховуються розміри підприємства (великі, середні, малі, мікро) та можливість організації доставки товару за чотирма найбільш поширеними на ринку України ланцюгами постачання. Посередницькі підприємства, що входять до структури ланцюга постачання обираються у відповідності до індивідуальних умов замовника щодо вартості, тривалості, якості та надійності обслуговування.

Посередницькими організаціями, які залучаються до ланцюга постачання, є експедиторські, транспортні та митно-брокерські підприємства, вантажні митні комплекси, пункти пропуску, а також митні агенції та логістичні центри, які залучаються до обслуговування зовнішньоторговельних операцій на території країни-призначення.

Ланцюги постачання формуються за чотирма типами з урахуванням функціонального забезпечення всіх необхідних складових з забезпечення зовнішньоторговельної операції:

І тип: Експортер товару – Експедиторське підприємство –

Транспортне підприємство – Митно-брокерське підприємство – Складське підприємство – Вантажний митний комплекс – Пункт пропуску на кордоні – Митний агент – Логістичний центр – Імпортер товару;

II тип: Експортер товару – Транспортно-експедиторське підприємство – Митно-брокерське підприємство – Складське підприємство – Вантажний митний комплекс – Пункт пропуску на кордоні – Митний агент – Логістичний центр – Імпортер товару;

III тип: Експортер товару – Транспортно-експедиторське підприємство з наявністю митного брокера – Складське підприємство – Вантажний митний комплекс – Пункт пропуску на кордоні – Митний агент – Логістичний центр – Імпортер товару;

IV тип: Експортер товару – Вантажний митний комплекс – Пункт пропуску на кордоні – Митний агент – Логістичний центр – Імпортер товару.

Для оцінки часу виконання робіт ланками ланцюга постачань використовувався метод дисперсійного аналізу, який застосовується для перевірки значущості відмінності між середніми у різних групах за допомогою порівняння дисперсії цих груп. Поділ загальної дисперсії на кілька, дозволяє порівняти дисперсію, яка викликана відмінностями між групами, з дисперсією, яка викликана внутрішньо груповою мінливістю. Таким чином, при моделюванні ланцюгів постачань чотирьох видів необхідно враховувати розмір підприємства і організацію підприємством процесів експорту товарів.

Експортери товарів для здійснення організаційно-технологічного забезпечення зовнішньоторговельних операцій можуть залучати підприємства, що надають послуги з логістичного консалтингу або власними силами налагоджувати співпрацю з посередницькими організаціями. В залежності від масштабів діяльності підприємств як експортерів, відповідно до законодавства України їх можна розподілити на наступні категорії: великі (більше 250 працівників), середні (більше 51–250 працівників), малі (більше 11–50 працівників), мікро (до 10 працівників).

Розглядається можливість виконання зовнішньоторговельної операції за чотирма типами логістичних ланцюгів, що відрізняються за своєю структурою і передбачає такі складові часу на взаємодію з кожною ланкою: час на вивчення інформації про діяльність суб'єкта ринку транспортних послуг; час на оцінку достовірності інформації про діяльність суб'єкта ринку транспортних послуг; час на погодження умов обслуговування; час на пошуки альтернативних рішень щодо обслуговування; час на оцінку достовірності інформації про

альтернативні рішення; час на погодження умов обслуговування за альтернативними рішеннями; час на прийняття остаточного рішення щодо обслуговування; час на виконання формальностей з приводу підтвердження умов обслуговування; час на обслуговування.

Експортер товару окремо здійснює оцінку тривалості і надійності виконання підготовчих робіт з організації зовнішньоторговельної операції та безпосередньої доставки товарів в залежності від індивідуальних вимог. В залежності від відстані перевезення можливим є визначення впливу відстані перевезення на надійність зовнішньоторговельної операції.

Залучення підприємств, що надають послуги з логістичного консалтингу на етапі формування ланцюгів постачання дає можливість скоротити тривалість вибору посередницьких організацій, які будуть залучені до виконання зовнішньоторговельної операції. Досягнути такого результату фахівці з логістичного консалтингу можуть за рахунок швидкості обробки інформації наявної у профільних базах даних. Не менш важливим аспектом є експертність у виборі суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та оцінці їх відповідність потребам замовника щодо доставки товару. Отримані часові характеристики свідчать, що тривалість підготовчих робіт з організації доставки товарів зростає зі збільшенням кількості посередницьких організацій, які входять до структури ланцюга постачань.

У зв'язку з необхідністю погодження умов співпраці і прийняттям управлінських рішень щодо її доцільності. Дані результати підтверджуються ефективність залучення до доставки товарів у міжнародному сполученні підприємств, здатних забезпечити якомога більший спектр послуг. Тривалість доставки товарів за результатами моделювання свідчить, що за умови координації дій перевізника значною кількістю, залучених до ланцюга постачання організацій, і їх взаємозалежних дій впливають на часові параметри транспортування.

Оцінка надійності виконання підготовчих робіт та доставки товару підтверджують, що зі збільшенням кількості ланок ланцюга постачань зростає імовірність виникнення ризиків. Зазвичай, вони пов'язані з помилками у професійній діяльності та затримками, пов'язаних з низьким рівнем узгодженості дій усіх залучених організацій. Окрім цього, зі зростанням відстані перевезення показники надійності доставки знижуються, в зв'язку ризиками, що можуть виникнути на шляху прямування транспортного засобу.

Інформаційні джерела

1. Нагорний С. В., Орда О. О., Кондратенко Д. А. Вибір оптимальної транспортно-технологічної схеми доставки вантажів у міжнародному

сполученні. Автомобільний транспорт. Вип. 47. С. 44-50. URL: <https://doi.org/10.30977/AT.2219-8342.2020.47.0.44>.

2. Полянська А. С., Мартинець В. Б., Кабан О. В. Оптимізація ланцюга постачання на підприємстві в умовах кризових явищ. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2022. Вип. 18(2). С. 112-127.

3. Наконечна Т.В., Прокопенко К.О. Семенова А.К. Логістичний консалтинг як інструмент підвищення ефективності бізнес-процесів. URL: http://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/31_70_6/23.pdf.

4. Elliott D. , Bonsignori C. The influence of customs capabilities and express delivery on trade flows. Journal of Air Transport Management. 2019. V. 74. Pp. 54-71. URL: doi.org/10.1016/j.jairtraman.2018.09.007.

УДК 351.82:338.42

В.В. Липчук, д-р екон. наук, проф., чл.-кор. НААНУ (*ЛНУВМіБТ ім. С.З. Гжицького, Львів*)

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ ДОРАДНИЦТВО: ПРОБЛЕМИ І ВИКЛИКИ

Сільськогосподарське дорадництво – це процес допомоги сільськогосподарським виробникам, фермерам та членам їх сімей, селянам у прийнятті рішень, які допомагають реалізувати поставлені цілі. У рамках сучасного сільськогосподарського дорадництва можна виділити три основні напрями:

1. Технологічний (техніка і технологія виробництва рослинницької і тваринницької продукції).

2. Аграрно-екологічний.

3. Соціально-економічний.

Сільськогосподарське дорадництво покликано виконувати три функції: навчальну; інформаційну та дорадчу. З точки зору виконуваних функцій дорадництво виступає ланкою всієї системи сільськогосподарських знань і інформації. Осередки дорадництва через дорадників та спеціалістів виступають зв'язуючим елементом між сільськогосподарською наукою і дослідженнями та безпосередніми користувачами – сільськогосподарськими виробниками і селянами. Разом з тим потрібне розуміння, що відправною точкою в консультуванні є проблема виробника, фермера або групи фермерів, а не отриманий результатом дослідження чи певні сільськогосподарські інновації. Саме тому, дорадчу діяльність не можливо покращити без можливості фермерів впливати на його програму та оцінювати досягнутий ефект.